

کامهران هر له سه ره نای
 په دابوونیه وه له گه له نهو هموو
 ته ئیرانه ی له سه ری بوو - له چند
 هه وگدانیکسی شیعی باش خالی
 نه بوو ، نه م باشیه شی زیاتر وهك
 پرکردنه وه ی بوشاییه کی بیری
 نه ته وایه تی نه وهك ته کنیکی شیعی
 له چوارچیتوه ی شیعی نوی دابوو .
 بویه کامهران له چاو نهو شاعیره
 نه ته وایه تیانه ی که له م سه رده مه دا

چهند سه ره تاییه کی نوی له شیعی کی کوردی دا

گوشار محمد سعید

هه بوون وهك - عوسمان عوزیری و
 کامیل زپرو له سه رده می خوی و
 بیتکه س-یش پیشکه و توو بوو . . گهر
 سه ری - شیعه کانی هه موویان
 بکه بن به روونی بۆمان
 به دیارده که وی که کامهران وهك
 شاعیریکی لاو لهو سه رده مه دا زۆر
 به هیتتر له هه موویان هاته کایه وهو،
 شتیوه ی نووسینه که شی له
 هه موویان به هیتتر بوو .

هرچهنده - بیکس - گهل
شیری به هیزی هه بو به لام
شیره نووسینی نم شیره نیه
که کامران پنی نووسیوه .
به تابه تی له مهلهی - تقطیع -
شیری دا هرچهنده - گوران -
بۆ به که جار نم شتانهی کرده
به لام کامرانیش چهند هولتیکی
باشی تیداهه به که ریگه شی زیاتر
بۆ نووسینی شیری - نازاد -
خۆشکرد .

له لایه کی ترهوه کامران زیاتر
هیزی شیره شاعریه تی تیدابووه
به تابه تی له چوارچیتودی نم شیره
نوئی بهی کیشی بهنجهی کوردی .
زۆربش داهینرانه تر له شاعیره
نه ته وابه تیانه هاته ناوجیهانی
شیره وه . دهشتوانین بۆ نم
سه بهمان چاو به دوا دیوانی
- کامیل ژیر - که دیوانی
- کوردابه تی - به بگتیرین له گهل
به کم دیوانی کامران که
- دیاری - به بر اوردبگهین که
کامران نم دیوانه ی له سالی
- ۱۹۵۷ - چاپکرده له گهل
نه وهی - کامیل - دیوانه کی
له سالی - ۱۹۶۰ - دا چاپکرده .
دهینین که کامران زۆر شتی له
- ژیر - جوانتری هه به ،
هرچهنده ژیر تاقیکردنه وه به کی
دوو درژی شی له شیره دا
هه بووه .

به راستی هاتنه کابه وهی کامران
له گات و ساتیکی ناوادا که
ناوه راستی په نجاگانه . شتیکی
ریگهوت نه بوو ، به لکو وهک
پتوبستهک بۆ پرکردنه وهی نه
بۆ شایه ی له شیری نه ته وابه تی دا
هه بوو یاخود نم گرم و گوپه ی
که نه وسا هه بوو هاته کابه وه

وهش نه بن شاعری نه ته وابه تیمان
که م بووین . نه خیر به لکو
شاعیرمان به راده بهک زۆر بووه که
جیتی سه به رزی و مابه ی شانازی
نه ته وه که مانن وهک خانی و کۆپو
بیکس و (۱) ، له سه رده م و
هاتمه نی کامرانیش دا
هه مانبووه ، به لام له چوارچیتودی
نه شیره نوئی بهی له سه رده می
گوزانه وه چه سپاو نم گوزانانه شی
که به سه ر بیری نه ته وابه تی دا
هاتن و نه ته وژمه شوێر شگیره شی
که له م باره وه هه بوو . له ناو نم
هه مو شتانه کامران وهک
دیارد به کی به هیز به دابوو .
دهوریتی باشی له و (واقیعه ته
شوێر شگیره ی) دا بینی که شیری
تیدا ده نووسی . هرچهنده له م
سه رده ماندا هه ولده درا که
پروپاگهنده بۆ چهند شاعیریک
بکری و گوره شی بکری و دک نم
شتانه ی بۆ - ژیر - کرا . به لام
پن گومان سه ری نه گرت . نه مه شی
له بهر نه وه بوو که ژیر خۆی شتیکی
وای تیدا به سته نه بوو بۆ نه وهی
وهک شاعیریکی گوره ی نه ته وابه تی
به خه لکه که بناسریت . (دووهم
نه و پالپشته فیکریه ی که ده بوست
گه رده ی بکات شتیکی وانه بوو) (۲)
هر نه مه شی بوو که بووه هۆی نم
بگه ره و به رده ی نیتوان کاک
(محمدی ملاکریم) و (جهمال نه به ز) ،
نمه له لایه که وه ، له لایه کی تره وه
هاتنی کامران (هرچهنده
نامانه نوئی باسی نه و کاربگه رانه
دوو باره بگه بنه وه که کامران له
به رده میا بوو) به لام نه گه ر کامران
له گهل نم شاعیرانه دا به راوردبگهین
ده بینین شیره ی نووسینو
نوسلووی تابه تی خۆی که شیری

پن ده نووسی زۆر له می نه وان
نوئیربوو ، هه روه ها مه سه له ی
بیرکردنه وه نه ته وابه تی به کی
پیشکه و تنخوازانه تر بوو ، ژیر -
(بیرکردنه وه نه ته وابه تی به کی به
ناینه وه ده به ستیته مو هه موو بیرو
باوه ریتی پیشکه و تنخوازانه شی
ده نیتسه لاره) (۳) ، به لام هرچی
کامران بوو له بیرو باوه ریتیکی
پیشکه و تنخوازانه وه مه سه له کی
خۆی به هه موو مه سه له
مرۆقابه تی به کانه وه ده به ست .
نه مه شی زیاتر په یودندی به کی
جهدلی له نیتواندا هه به . ده توانم
بلیتم کامران له سه رده می خۆی دا
له شیره ی نووسینی خۆی دا
- حه ماسی - ترین شاعیره له زۆر
کاتیش دا له م شاعرانه دا له
شیره کانی تری سه رکه مو تووتره
- و دک له پیشه وه باسه مانکرد -
به لام نه و ناگری حه ماسه ته ی له
شیری کامران دا هه به له شیری
شاعیره کانی تردا که باسه مانکردن
کوژاوه ته وه ، بیکس نه بن که
چهند شیره ییکی به هیزی له م
باره به وه هه به .

با لیره دا بگه رتینه وه سه ر
مه سه له ی - شیری نازادو
له سه ر چهند بنچینه به کی راستی
میژووی به دوا ی دا بچین . تا نیره
لیمان روونه که کامران (بۆ به که م
جار کیشی شیری کوردی
نه شکانده) به لام با بزاین نه و
که سانه کین که نم کیشو
سه روایان شکانده وهک شیری
نازادیش بینه به رچاو ؟

پن گومان - دیلان - به کیک بووه
له و شاعیرانه ی که له سه رده می
کامران و پیشرو پاش نه ویش
شتی نووسیوه و شاعیریکیش بووه

هیچی له کامهران که متر نه بووه . راستیه کی میژوویش هه به که لای ئەم شاعرێه چنگه ده که وێ که چی تاکو ئیستا بهردیگی به سردانروه . کاک کامیل به سیر ده لێ (کامهران له سالی ۱۹۵۴ به ولاره دهستی کردوه به نووسینی شیعر) (۴) بۆ به کم جاریش کامهران دوو شیعرێ له گه ل چه ند شیعرێکی هه زاردا له چاپداوه دووم جاریش نوو شیعرێ له نایله که به کی بچووکدا چاپکرده . ئەمە تا سالی ۱۹۵۶ دیت که شیعرێ - نازادی نیه که باشترین شیعرێ له م ماوه به شیعرێ (کچی نهغه ده به) (۵) ئەم هه وله ی تیدا نایبترێ . به لام نه وه ی که تا ئیستا له باره ی شیعرێ نازاده وه به بهرچنگم که وتوه شیعرێکی - دیلان - ، بۆ به تا ئیره دیلان به به کم که س داده نیتیم که شیعرێ - نازادی نووسیبێ . نه که هه ر له شکاندنێ کیش و سه روا به لکو هه تاوه کو ئیجساسی شیعریش وه که شیعرێکی جوان دیته بهرچاو ئەم هه ش شیعرێ (ریگه ی خه بات - که - دیلان - له سالی ۱۹۵۴ دا نووسبووه تی) (۶) که له ژیرناوی شیعرێ موته قدا نووسبووه تی . دیلان نه که هه ر له شیعره به لکو هه ر له سه ره تاوه ده رباره ی ههردوو جۆری شیعرێ - نازاد - و - کلاسی - ییش پیتشکه و تیتکی باشی پتوه ده بئیریت . نه گه ر سه رنجیک بدهینه دیلان ده بینین هه ر له جولانه وه و به ره و پیتشه وه چوون دایه و له چاو نه و سه رده مه ی که نه و ی تیدا هاتۆته کابه وه زۆر زینلووانه شت ده خاته روو که له کاتیکدا نه و

شاعرانه ی که ها سه رده مه ی نه ون له م سه رده مه دا تیکرایان بریوون بۆ به گه ر به ته رازووی مردن و زینلوویه تی نه ده ب (نه و شیعرانه ی دیلان بکیشین نه بینین شیعره کانی له تای ته رازوودا به رامبه ر سه تکه که نه وه ستن) (۷) نه مه یان له شیعر نووسینا به گشتی ... به لام وه که شیعرێ نازادیش دیلان وه که شتی چاپکراو به کم شیعرێ (نازادی) نووسبووه به شیعرێکی به خسانی له فه له م داوه . . به لام له راستیدا نه که ههروه کوو شیعرێکی نازاد له نار شیعرێ کوردی دا به لکوو ههروه کوو شیغزو لایه نه هونه ربه کانی شتیکی نابابه و به روانگه ی نه و کاته وه که چله بۆ به ی شیعرێ نازاد و ده که ئیستاش شیعرێکی نازاد هه موو خاسیه تیتکی شیعرێ نوێی تیدا به . . چونکه گه ر به راوردیک له گه ل شیعره نازاده کانی پاشر خۆی بکه بن ده بینین ئیستا به لای شیعره که ی - دیلان - دایه . ههروه ها ئەم هه ر به ته نیا نه وه نه و بیر پتوه به لکوو شتی تریشی به دوادا هاتوه وه که شیعرێ (نیرگس و لۆمۆمباو بۆ گیانی غه نی بلووربان و دره خت و شاری تازه و وه لام تسا - سۆروداخ) (۸) . . ده با ئیره دا چه ند نمونه به کی شیعرێ بۆ خوینهران به ئینه وه وه هه ستبش به م داهیتانه نوێ یانه بکه ن که دیلان به تابه تی له شیعرێ نازادا کردووه تی :

له شیعرێ - ریگه ی خه بات - دا نه وه مان بۆ به ته واوه تی ، ده رده که وێ .

تیکرای ئەم شتانه نه وه روون ده کاته وه که دیلان زۆر به

گه رمیه وه هاته مه بدان و نه گه ر نه م شیغره نازادانه له گه ل شیعره نازاده کانی کامهران دا به راورد بکه بن [به تابه تی شیعرێ (نووبه ره کی) که به رای من له هه موو شیعره نازاده کانی کامهران به هیزتره] ده بینین که شیعره کانی دیلان به هیزتره و خاسیه تی شیعرێ نازادی زیاتر تیدا دیته دی به تابه تی له لایه نی ته کنیکی شیعرێ به وه ، که چی (دیلان - له کاتی خۆی دا - ریگای خه باتی - به پارچه شیعرێکی به خشان ناوانبوو ، نازانم بۆ چی ؟ که لام وایه شیعرێکی گه لێ به رزه) (۹) .

هه رچه نده کامهران له کاتی خۆی دا گه لێ پیتشینازی بۆ شیعرێ نازاد کردوه نه م شتیه شیعر به تازه شی لا به سنده بووه ، به لام داخه کم توانای نه بووه خۆی ئی بدات له پیتشه کی دیوانه که ی شیخ نوری دا ده لێ : (له کاتیکدا که هۆنراوه ی کوردی له کۆنی (شیره وه هه ستی کونا) بوو ، شیخ نوری و گۆران شۆرشیکی قوولبان له هۆنراوه ی کوردی دا بهرپا کرد ، نه گه رچی زۆر که سبش ئەم شۆرشه ی به لاره (باخیوو نیتکی ناره و ابسو) ده رباره ی هۆنراوه ی کوردی ، به لام له نه نجام دا به تابه تی له م سالانه ی نوایدا ده رکه وت که شۆرشیک بوو پر به پری واقیع و پتووستی) (۱۰) .

به لام خۆزیا کامه رانی شت وه که نه وان دووباره شتکی کردبا . هه رچه نده - دیلان - پیتشی نه و شته ی کرد به لام هه وله کانی کامهران هه یج شتیکی نوێی له دوای نه و نه هیتابه کابه وه . هه رچی دیلان بوو له ژیر ناوی - شیعرێ به خشان دا

به زور فیز کردت
 به لگه
 به فیه و برون
 توری به بو
 نه و کانه تا
 رتیه نصبت

مارف خه زنه دار دهمبارهی به کم
 شیعی نازاد که له دیوانه
 به که مه که ی دا واته (شیخ مه حمودی
 زیندوو) ده لئ : (ریگای خه بات
 نمونه به کی جوانه بو شیعی
 ئیستای کوردی .. وه اسلوبیکی
 تازه له پیش ئه ده بی کوردی
 ئه کاته وه (۱۴) ئه مهش ئه وه
 روون ده کاته وه که له مه سرده مه دا
 به که م شتی ک بو وه (د . مارف) ئاوا
 به سر سورمانه وه لئ ی بدوی ..
 هه رچه نده (گوران) له سالی ۱۹۵۲ -
 له رۆژنامه ی ژین دا شیعی کی
 نازادی هه به به ناوی (چه نه ل)
 ئه مه دوباره له جیگای خوی
 لئ ی ده دوئین .

ئهو شته ی کرد چونکه یاسابه
 شیعی به که ی ئهو سرده م وای
 ده سه بانده که چی چند سال به سه ر
 نه م سرده مه دا تیپه ری بوو ئینجا
 کامه ران ووتوبه تی (ئه ی سنووری)
 هه ی بۆ هۆنراوه بۆ ئه وه ی له
 به خشان جیا بکرتنه وه ، چونکه
 ئه گه ر هاتو ئه و سنووره نه ما ئه و
 نه م دوو به شه ی وئزه تیکه ل ئه ی و
 له یه ک جیا نا کرتنه وه ئه و سنووره ش
 نه یا کیشه (۱۱) .. دیسان ده لئ
 (کیش ئه گه رچی بنجینه ی
 هۆنراوه به به لام له گه ل ئه وه شدا
 مه رچینه وه ک چۆن بووه هه روا ی
 ئه گونج کیش پارچه پارچه بکرت
 له چند شوئیتیکا چند پارچه
 لایرئ و له چند شوئیتیکا چند
 پارچه به کی بلرته ده م ، به لام نه م
 کاره نه ی به هۆی و ونسوونی
 بنجینه ی کیشه که چونکه ئه گه ر
 هاتو وای لئ به سه ره ات ئه ی به
 به خشان (۱۲) به لام له کاتیک دا
 کامه ران نه م فه به ی کردوه له
 میژوه دیلان به کردوه
 چی به چی کردوه نه م شیعی نه ش
 که باسه مان کردن هه چیان نه م
 بنجینه ی بزر نه کردوه ..
 به رده وام بوونی دیلانیس له سه ر
 شیعی نه م هه نگا وانه ش که نای
 مانابه کی گه وره تر ده به خشی .
 بۆیه من تاثیر ده لیم دیلان به که مین
 که سیک بووه وه ک شاعیریک
 - شیعی نازادی به شه ی وه
 پتکه اتن و ئیحه ساساتیکی نوئ وه
 نووسی بۆ ، ئه وه شمان له بیر نه چی
 کاتیک سه رده میتکی زۆر بوو که
 کامه ران له شیعی نووسین وه ستابوو
 که چی تازه - دیلان - شیعی
 ناسکی وه ک شیعی (به شته ی
 بئ ده ردتان) (۱۳) ده خاته روو .

- ۱۹۵۸ - چاپخانه ته مه دون - ۲۱ ل
- ۷ - شیخ مه حمودی زیندوو
- ۱۹۵۸ - چاپخانه ته مه دون - ۷ ل
- ۸ - دیلان - چاپخانه ته مه د
- ۱۹۶۹ - ۱۰۱ ل ، ۱۰۶ ، ۱۱۷ ، ۱۳۷
- ۱ - کوردایه تی - کامل ژیر - ۷ ل
- ۲ - کاک محمد ملا کریم له سالی (۱۹۶۱) دا نامیلکه به کی له ژیر ناوی کوردایه تی کامل ژیر له ژیر نه شته ری به کالا کردنه وه دا ، نه م مه سه له ی باس کردوه .
- ۳ - کوردایه تی - کامل ژیر - ۲۲ ل
- ۴ - کامران شاعر من کردستان - ۱۹۶۰ - باسی نه م شته به درژی کراوه .
- ۵ - دوو شیعی کامه رانه له سالی ۱۹۵۶ چاپکراوه - ۱-۲ ل
- ۶ - شیخ مه حمودی زیندوو - ۱۹۵۸ - ۱۲ ل
- ۹ - شیخ مه حمودی زیندوو
- ۱۰ - دیوانی شیخ نوری صالح - چاپخانه ی کامه ران - ۱۹۵۸ ل
- ۱۱ - خۆشه و یست - ۵ ل
- ۱۲ - خۆشه و یست - ۶ ل
- ۱۳ - هه لبژارده له دیوانی گۆفاری رۆژی کوردستان - ۱۹۷۷ - ۹۸ ل
- ۱۴ - شیخ مه حمودی زیندوو - ۱۹۵۸ - ۱۲ ل